

behandles bl.a. malerierne og kobberstikkene som møbler, som værdigenstande, ligesom også den brede sammensætning af billedejerne samt enkelte større samlere gennemgås. Bogens styrke ligger i det omfattende kildestudie, derimod savnes egentlige billedanalyser af ideologier, som billederne har reflekteret og formidlet.

Lars Dybdahl

Sys Hartmann: *50 palæer og landsteder*. (Gyldendal, 1976). 174 s., 241 ill.

Sys Hartmanns håndbog indgår som tredje udgivelse i Gyldendals serie om danske monumenter, hvor de to hidtil udkomne er »400 danske landsbykirker« og »148 danske bykirker«. At bogen er blevet særdeles vellykket som håndbog, skyldes selvfølgelig primært, at stoffet er kompetent behandlet i velskrevne artikler og et godt og varieret illustrationsmateriale; men hertil kommer også, at emnets knaphed på monumenter har været en gunstig ramme. Den har muliggjort mere grundige behandlinger af de enkelte emner, end betingelserne for opslagsværker og kunsthistorikere af denne karakter oftest sætter. I stedet for lapidariske affattede og ikke sjældent forholdsvis intetsigende småartikler har det her været muligt at give artiklerne den ønskede bredde i fremstillingen, og Sys Hartmann har gjort det, uden at beskrivelserne af ejerne, beboerne og det liv, der er foregået på landstederne og i palæerne, er blevet rent anekdotisk.

De behandlede palæer er udelukkende københavnske, mens landstederne alle er beliggende i hovedstadens omegn, og som det også anføres i forordet, har det sin forklaring i det forhold, »at bygherrerne oftest måtte opholde sig i nærheden af kongemagt og regering i det 18. og 19. århundrede«. Mens palæernes

bygherrer først og fremmest var enevældens embedsmænd, er hovedparten af landstederne opført af de store handelskapitalister i begyndelsen af det 19. århundrede. Dette forhold og i det hele taget en mere dybtgående integrering af emnet i samfundsudviklingen kunne have været prioriteret højere i de indledningsafsnit, der er for hver bygningskategori.

Lars Dybdahl

Emma Salling: *Kunstakademiets guldmedalje konkurrencer 1755-1857*. (Skrifter udgivet af Kunstakademiets Bibliotek, 1975). 127 s., 37 ill.

Emma Sallings arbejde er et udførligt indeks over Akademiets »konkurser« fra 1755 til 1857 og besvarelserne, der satse på den store guldmedalje som den belønning, der berettigede til det største rejsestipendium, var det første trin til akademiforsamlingen og i det hele taget det blå stempel, der kunne kvalificere til en eksistens som kunstproducent, gøre »eleven« til »artist«, det være sig som maler, billedhugger, arkitekt eller kobberstikker. Sallings kronologiske og komplette opregning af de stillede opgaver og besvarelser på grundlag af Akademiets dagbøger kan først og fremmest have funktion som en vigtig indgangsnøgle for kunsthistorisk forskning inden for den omhandlede periode.

Publikationens anden del er en længere indledning til emnet. Heri behandles uddannelsen før guldmedaljekonkursen, udviklingen i selve guldmedaljekonkursen, hvor bl.a. gennemgås emnerne og proceduren for udarbejdelsen af opgavebesvarelsen og dens bedømmelse, ligesom Salling også gør status over de bevarede præmiestykker. Hvad man må savne i publikationen, er en egentlig analytisk tilgang, der ser problematikken som samfundsmæssig og ikke som et